

BAB III

MÉTODE JEUNG TÉHNIK PANALUNGTIKAN

Dina BAB III ieu ngabahas ngeunaan metode jeung tehnik panalungtikan nu digunakeun dina ieu skripsi. Lia ti eta ngabahas oge ngeunaan sumber data, instrumen panalungtikan, jeung langkah-langkah garapan.

3.1 Méthode Panalungtikan

Méthode panalungtikan mangrupa tata aturan gawé dina panalungtikan anu tujuanana pikeun ngabuktikeun jawaban hasil panalungtikan. Anu digunakeun dina ieu panalungtikan nya éta méthode déskriptif. Anu dimaksud méthode déskriptif nya éta méthode panalungtikan anu maksudna pikeun ngumpulkeun informasi ngeunaan status hiji gejala, nya éta kaayaan gejala nurutkeun naon nu aya dina waktu panalungtikan dilakukeun (Arikunto, 1990:309). Pangna ngagunakeun ieu méthode luyu jeung tujuan anu baris dihontal, nya éta ngadéskripsikeun sakabéh data anu geus dikumpulkeun, diolah, dianalisis jeung ditapsirkeun dumasar kana kajian sosiologi sastra.

3.2 Téhnik Panalungtikan

Téhnik panalungtikan nya éta méthode gawé anu mangrupa léngkah-léngkah gawé operasional tur dilaksanakeun ku panalungtik dina proses panalungtikan. Suyatna (2000:18) nerangkeun téhnik panalungtikan mangrupa salahsahiji usaha kumaha cara (prosédur) anu dihontal kalawan ngagunakeun méthode nu tangtu.

Luyu jeung objék anu rék ditalungtik nya éta salahsahiji novel, ku kituna téhnik anu digunakeun dina ieu panalungtikan nya éta:

3.2.1 Téhnik Ngumpulkeun Data

Téhnik ngumpulkeun data dilaksanakeun pikeun nangtukeun tiori atawa masalah anu ngarojong kana panalungtikan. Dina ngumpulkeun data bakal diperlukeun instrumén atawa alat pikeun ngumpulkeun data sangkan panalungtikan lumangsung lancar.

Kerap (1990:160) netélakeun sababaraha cara anu digunakeun pikeun ngumpulkeun data, informasi, sarta cara nyungsi éta data jeung informasi téa. Nya éta ku jalan ngayakeun wawancara, ngayakeun angkét panalungtikan (maké daftar kuésionér), ngayakeun observasi lapangan, jeung ngayakeun panalungtikan kapustakaan.

Wawancara nya éta cara pikeun ngumpulkeun data kalawan ngajukeun sababaraha rupa patalékan langsung atawa teu langsung ka saurang informan (biasana paraahli nu luyu kapentingan). Dina ieu téhnik aya dua rupa wawancara. Lantaran pangarang novel *Carios Agan Permas* nya éta Yuhana geus maot, jadi téhnik wawancara ka pangarang diganti ku wawancara ka pangarang jeung kritikus sastra nu wanoh jeung apal ngeunaan kahirupan Yuhana salaku pangarang mangsa harita katut hubungan sosialna. Ti mimiti kelas sosial, atikan, pagawéan, organisasi, idéologi, profésionalisme, sarta hubungan jeung masarakat (masarakat nu dituju ku pangarang). Lian ti éta wawancara ogé dilakukeun ka masarakat nu maca novel *Carios Agan Permas*

nu tujuanana pikeun meunangkeun gambaran ngeunaan tanggapan masarakat ngeunaan sosok Yuhana jeung tanggapanana kana karya-karya Yuhana, hususna novel *Carios Agan Permas*.

Angkét nya éta daptar kuésionér anu dipaké pikeun ngumpulkeun data sacara kuantitatif sangkan data anu dibutuhkeun téh bisa leuwih loba. Sedengkeun upama miharep data sacara kualitatif mah nya cara wawancara anu cocogna.

Observasi mangrupa cara pikeun meunangkeun data anu lolobana dipikabutuh dina panalungtikan anu patali jeung widang téknologi. Observasi nya éta niténan langsung kana objék anu rék ditalungtik.

Panalungtikan kapustakaan nya éta cara anu dipaké pikeun ngumpulkeun data dina karya-karya kapustakaan anu geus ditulis saméméhna ku para ahli, atawa jalam anu miboga kompetensi dina widangna.

Téhnik kapustakaan jeung téhnik wawancara baris digunakeun ku panalungtik pikeun meunangkeun data panalungtikan. Minangka alat bantuna pikeun ngagampilkeun ngumpulkeun data panalungtikan, panalungtik rék ngagunakeun daptar patalékan keur ngawawancara (dilampirkeun).

Panalungtik baris nangtukeun léngkah-léngkah dina ngolah data di antarana:

1) Tahap Tatahar

- (1) Ngalaksanakeun ulikan pustaka.
- (2) Ngajukeun judul jeung proposal panalungtikan.

(3) Nyusun rarancang panalungtikan, jeung

(4) Konsultasi jeung dosen pangaping.

2) Tahap Ngumpulkeun Data

(1) Ngumpulkeun data.

(2) Maca sagemblengna novel *Carios Agan Permas*.

(3) Nangtukeun unsur-unsur carita anu rék ditalungtik.

(4) Ngalakukeun wawancara ka pangarang-pangarang nu apal kana kahirupan Joehana lantaran pangarangna parantos pupus jeung ka masarakat nu maca novelna

3.2.2 Téhnik Ngolah Data

Téhnik ngolah data mangrupa tahapan panalungtikan anu mikabutuh katalitian. Panalungtik dipiharep mibanda sikep wijaksana jeung objéktif kana data anu geus dikumpulkeun.

Panalungtik baris nangtukeun léngkah-léngkah dina ngolah data di antarana:

1) Tahap Ngolah Data

(1) Niténan data anu geus dikumpulkeun;

(2) Nafsirkeun data;

(3) Nganalisis data, dipasing-pasing dumasar kana unsur-unsurna;
jeung

(4) Nyieun kacindekan tina data nu geus diolah.

2) Tahap Nyususn Laporan

Tahap nyusun lapoaran mangrupa tahap pamungkas sanggeus data diolah jeung dianalisis. Sanggeus panalungtikan diolah ahirna disusun kalawan puguh éntép-seureuhna dina wangun skripsi.

3.3 Sumber Data

Sumber data dina panalungtikan nya éta ti mana datangna data (Arikunto, 1998: 144). Dumasar kana éta hal, anu jadi data dina ieu panalungtikan nya éta novel *Carios Agan Permas*, pangarang novel *Carios Agan Permas*; jeung anggota masarakat anu kungsi maca carita novel *Carios Agan Permas*. Pikeun leuwih jentré baris dipedar di handap.

(1) *Novel Carios Agan Permas*

Carios Agan Permas basa terbit munggaran dibagi jadi tilu jilid. Jilid I nepi ka kaca 56, jilid II nepi ka kaca 96, jeung jilid III nepi ka kaca 148. Ukuran buku masing-masing kurang leuwih 12,5 x 20 cm, ukuran hurupna 8 punt. Jilid bukuna euweuh gambaran. Buku anu tilu jilid téh terbit taun 1926, ku Penerbit Dakhlan Bekti, nu alamatna di Kanoman Groote Postweg 23 Bandung.

Carios Agan Permas citakan ayeuna jilid bukuna aya gambaran nya éta awéwé ditiung bodas nu beungeutna teu nyanghareupan lalaki di hareupeunana, pikiranna jiga nu baluweng nu ngagambarkeun Nyi Imas alias Agan Permas téa. Di hareupeunana aya lalaki duaan nu hiji dedegan urang Walanda irungna mancung tapi geus kolot, nu ngagambarkeun Tuan Van der Zwak salaki Imas anu kadua, hiji deui lalaki geus kolot

urang pribumi asli maké kopiah haji bari tutunjuk, paromanna pikasieuneun nu ngagambarkeun Haji Serbanna. Jumlah kaca aya 189 kaca, diterbitkeun ku penerbit PT Girimukti Pasaka, Jakarta taun 1996.

(2) *Pangarang Novel Carios Agan Permas*

Pangarang novel *Carios Agan Permas* nya éta Yuhana atawa Joehana. Yuhana téh sandiasma ngaran aslina mah Akhmad Bassah, atawa ditulis ogé A. Bassakh. Ngaran Yuhana dicokot tina ngaran anak angkatna nu awéwé. Teu aya nu apal di mana jeung iraha Yuhana lahir, tapi Yuhana lila nganjrek di Bandung, perenahna di daérah Tegallega. Aya nu nyebutkeun yén taun 1923-1925 anjeunna disebut pangarang ngora. Yuhana ngaréngsékeun sakolana di MULO.

Yuhana nikah jeung Atikah tapi henteu anak, terus ngangkat anak awéwé anu ngaranna Yuhana. Saméméh jadi pangarang, Yuhana cekel gawé di Jawatan Kereta Api, anjeunna dikaluarkeun lantaran kalibet démo mogok buruh.

Lian ti ngarang roman, Yuhana ogé nulis dangding, carita pondok, kumpulan anékdote jeung artikel. Artikel-artikelna dimuat dina koran *Surapati*, sedengkeun roman-romanna dicitak ku Penerbit Dakhlan Bakti, Kusradie jeung M.I. Prawirawinata (Bandung), sarta Penerbit Krakatau (Batavia). Yuhana ogé jadi jurnalis bébas (wartawan *freelance*) sarta ngadegkeun Biro Roman, anu sacara husus meulian roman-roman ti parapangarang anu can kawéntar pikeun diterbitkeun. Dina widang

pergerakan, Yuhana aktif di Sarékat Rakyat, malah disebut-sebut jadi salahsaurang pamingpin Cabang Bandung.

Tina katerangan-katerangan di luhur bisa katiténan yén nilik tina kasang tukang atikanana mah, Yuhana kaabus jelema anu pinter. Kaluaran MULO sarta kungsi jadi pagawé pausahaan Pamaréntah Walanda. Yuhana maot dina umur 35 taun waktu keur magelarkeun gending karesmén anu dirobah tina novel karanganana sorangan *Kalepatan Putra Dosana Ibu Rama*, di Tasikmalaya. Layonna dikurebkeun di Bandung.

(3) Masarakat nu Maca Novel *Carios Agan Permas*

Anggota masarakat nu jadi réspodén dina ieu panalungtikan nya éta anggota masarakat anu kungsi maca novel *Carios Agan Permas* jeung ngabogaan pamahaman sarta interprétasi ngeunaan karya sastra anu ngabogaan ajén. Kelompok masarakat nu dicandak dina panalungtikan ieu nya éta kelompok mahasiswa jurusan bahasa Sunda UPI jeung kelompok pangarang-pangarang Sunda.

3.4 Instrumén Panalungtikan

Nurutkeun Arikunto (1998:137) instrumén nya éta alat bantu dina mangsa panalungtik ngagunakeun hiji téhnik panalungtikan. Ku kituna, instrumén anu digunakeun dina ieu panalungtikan téh aya tilu rupa nya éta kartu data, padoman wawancara ka pangarang-pangarang nu apal ka Yuhana,

jeung padoman wawancara ka masarakat nu maca novel *Carios Agan Permas*, sangkan leuwih jelas baris dipedar di handap.

- (1) Padoman studi pustaka, dipaké pikeun ngumpulkeun data kajian sosiologis pangarang jeung sosiologi sastra nu aya dina novel *Carios Agan Permas*.
- (2) Padoman wawancara, aya dua rupa nya éta pedoman wawancara ka pangarang-pangarang nu apal ka Joehana jeung pedoman wawancara ka masarakat nu maca.
  - a. Padoman wawancara ka pangarang-pangarang nu apal jeung wanoh kana kahirupan Yuhana, digunakeun pikeun ngumpulkeun data ngeunaan kajian sosiologis pangarang novel *Carios Agan Permas*. Padoman wawancara ieu diwangun ku sababaraha patalékan. Anu ditanyakeun nya éta riwayat kahirupanna, hubungan sosialna, patalina kahirupan sosialna jeung eusi karanganana, basa nu dipaké dina ngarang novel *Carios Agan Permas*.
  - b. Padoman wawancara dipaké pikeun ngumpulkeun data ti anggota masarakat nu maraca novel *Carios Agan Permas*. Ngeunaan sawangan anggota masarakat kana éta novel. Dina midangkeun pamadeganana sacara bébas tapi nu aya patalina jeung kajian sosiologis dina novel *Carios Agan Permas*.

